

03 — Katanačo i žuta štampa

Stanovnici Altobelija, varoši iza Abruca, dobri su u vožnji bicikala, kojih imaju čitavo tuce, i rado ih voze, do Abruca i dalje, dokono i smejući se kao bucko u poslastičarnici. Ima u tom gradiću, i niko ih ne smatra ludim, ljudi koji bicikle voze po kućama, od dnevne sobe do toaleta, ili do kuhinje, na večeru, a priča se u okolini da, u potaji, ti obešenjaci igraju, na dvotočkašima, fudbala, noću. Altobeli, poznat i spram svojih lepih vrtova, valjanih gospođica i velike katedrale, trn je u oku susednoj varoši, u kojoj se na bicikle gleda kao na vražju rabotu, delom jer, njeni stanovnici Sivorijani, dakle, iz varoši Sivori, slabo voze, a delom jer je zakonom zabranjeno ikako, do na magarcima se prevoziti.

Kada je Del Vekio, poznati kavgadžija iz Sivorija, svom sinu u nasleđe ostavio, testamentom, kao porodičnu baštinu, verglijanino, ovaj nije ni mogao naslutiti da će, zbog prostog čina vergljanja, buljuci turista hrliti u Sivori, zbog njega, Guljeminpjetra, ponosnog naslednika, čuvenog verglaša.

Pokojni Del Vekio je, kad nije po kafanama kavgadžijao, skupljao koješta i više od toga, i u podrumu, u svojoj kući iza kuće Lombarda, ćelavog obučara, od skupljenih trica i kućina, sklapao svoje „pronalaske“. Tako mu je, dana koji je dolazio nakon dana kada se obesio pilićar Meaca, šaka dopao, na neobjašnjiv, zagonetan način, sic sa bicikla — drezine kojim je neki Đovani Gali, otišao na sever, Garibaldiju, da se bije, a koji je, taj Đovani, gle čuda, bio onaj osobenjak što je Altobelžane biciklarenju naučio i utuvio im u glavurde da je bolje biciklicovati, kako se izražavao, no nogama tabanati. I tako, gde je sic, sedalo za stražnjicu čuvenog Galija, tu je i fama, posle nje i legenda i zanat, pomalo nakriv i špicast, Guljeminpjetrov. Uzeo je, dakle, Del Vekio sic, spojio ga sa pedalama, njih sa lancem, njega sa oprugom koju je sproveo u zemlju, dodao, kao rukohvat, dve drške od mahagonija, i između njih, valjani

izum, mama — mia — straobalni — verglregulator. Tim činom, a to se zbilo godine kada je dementni Gaetano Širea upao u kazan sa paradajz sosom, konačno su, Sivorijani, doakali čudacima Altobelžanima, dobivši, na utuk svim biciklima sveta, tajnoviti, nedokučivi stroj — verglijanino, i sa njim, svog prvog verglaša, prznicu Del Vekija, i blagodareći semenu njegovom, i drugog, Guljeminpjetra, badavadžiju.

Brzo se verglijanino proćuo, čak su o njemu rapsravljali u većnici gradskoj, Altobelžani, hoteći da doznaju kako jedna tako prosta, kako se pričalo, naprava, koja je za zemlju prikovana, u podrumu kuće jednog čudaka, iza kuće obućarave, i koja, kada se u pogon stavi, preko opruge stvara zvuke vergl — vergl — vergl, dakle, kako jedna takva bedastoća može da privuće onoliko brojne turiste, koji ne žale novaca da vide verglaša na delu.

Naposletku, i Sivori, zahvaljujući Guljeminpjetr, koji je verglao i verglao, dobi lepe vrtove, novu katedralu i, o radosti, prolepšane i upristojene gospodičine. I dalje su, istina, gde god su naumili, šipčili na magarcima, zadržavši svoje konteovsko vladanje, kao da jašu rasne pastuve za paradu, namigujući u kamere koje iz Abruca dođoše da snime čudo, šeretski se smejuljeći i komično, podrugljivo imitirajući bicikliranje, tu retrogradnu, staromodnu veštinu varvara, odneo ih vrag, Altobelžana.

Rešiše, napokon, iz Altobelija, da dokuče tajnu i umeće vergljanja. Ubaciše među turiste, koji dojahivaše, iz počasti, u Sivori, na magarcima, čak iz Rima, da vide vergljanje, ubaciše uhode u pokušaju da doznaju kako radi verglijanino, i čemu to sve služi, i još, ako uzmognu, da otmu Guljeminpjetra, ne bi li ga, na muke ga bacivši, naterali da propeva o očevoj tajni.

U svom poslu, imao je verglaš pomoćnika, Rikarda Đustija, koji beše ljubopitljivac.

„Guljeminpjetro, stigli su turisti iz Katanzara. Da ih pustim?“

„Čuj, da ih pusti... pa zar ne vidiš da sam u pola vergla, zar da se obrukamo!“

„Guljeminpjetro, daj da te odmenim, a ti otiđi Kabriniju, na mak-
ijato.“

„Kabrini! Taj, vala, muze magarce, takvo mu je mleko u kafi!“

„Guljeminpjetro, hoćeš li mi pokazati manjifiko piruetu na vergli-
janinu?“

„Da ne bi! Nisi li sinoć, kada sam te propitivao, zamuckivao, i time pokazao da si loš verglaš, ne znajući da nabrojiš sve startne postav-
našeg fudbalskog tima od osnivanja do danas... ne, ne pravdaj se, uostalom, šta još, Rikardo, dobar verglaš mora znati? Gukni!“

„Da se razume u gospođice.“

„Razumeš li se ti, Rikardo, u gospođice?“

„Ne.“

„A tražiš mi manjifiko piruetu! Hajde, mrcino, sedaj ovamo, umorio sam se, i verglaj ovako: vergl — vergl — vergl, a ne kao dosad što si radio i... ma, ne diraj taj mama — mia — straobalan — verglregulator! Znaš li ti da je to Betega pravio, još u stoleću prošlom, u čuvenoj radionici Betega & Sinovi? Čuješ ti, vetropiru, Be — te — ga!“

Od jedanaest, do trinaest časova, vreme je za turističke posete i, napirlitan i sa kapljom mirišljave vodice za vratom, u filcanom odelu šivenom kod Rive, pred turiste izlazi Guljeminpjetro, pa tako i pred ove Katanzarijane, i uvodi ih u već nadaleko znamenitu prostoriju gde zadih-
hani Đusti vergl — verg, i vergl — vergl. I sve kipti od besa, čuveniji od dvojice verglaš, što pomoćnik fula jedan vergl. Šta će pomisliti turisti? A oni:

„Čemu služi ovaj vergl?“

„Moliću, ne pitajte“, odbrusi Rikardo.

„A kuda vodi ova opruga, što ponire u zemlju?“

„Tajna verglanja je u neznanju“, pouči Guljeminpjetrom.

„Odakle vam ovaj belisimo sic?“

„Vidim, dakle — verglam. Nema tu šta da se zna, i ne zna. To vam je, eto, verglijanino“, reče im glavni verglaš, i ode, do dvojice ili trojice žurnalista, da rekne, još mudrolija, za štampu.

A turisti nastaviše:

„To je jeres!“

„Ne, to je umetnost!“

„Oni se sprdaju!“

„Ludost!“

„Pozovite RAI UNO!“

Nasta zbrka. Neko detence, odveć radoznalo, pritisnu mama — mia — straobalan — verglregulator Betegine izrade, što poremeti Rikardovo verglanje, kojem se noga ote i polomi u debeljka zub, kome zorni džeparoš ukrade buđelar, a kojeg svrabna gospoja uštinu za tur i vergl — vergl — vergl, kako i treba da bude, po nauku Guljeminpjetrovom, koji se iz prikrajka smeje i novce broji: Nikada ne govori budali čemu služi ono što ničemu ne služi.